

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **15808** (13) **U**
(51) МПК (2006)
A61B 6/02МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ**ОПИС****ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ**видається під
відповідальність
власника
патенту**(54) СПОСІБ ВИЗНАЧЕННЯ ЕКСТЕР'ЄРУ І ФІЗІОЛОГІЧНОГО СТАТУСУ ОРГАНІЗМУ ПОРОСЯТ**

1

2

(21) u200600729

(22) 27.01.2006

(24) 17.07.2006

(46) 17.07.2006, Бюл. № 7, 2006 р.

(72) Криштофорова Беса Владиславівна, Соколов Віталій Геннадійович

(73) НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(57) Спосіб визначення екстер'єру і фізіологічного статусу організму поросят, що включає визначення індексу відношення висоти в холці до довжини тулуба, живої маси, особливостей прояву рефлексів

смоктання і статолокомоторних актів, стану шкірного покриву, слизових оболонок та показників крові, який **відрізняється** тим, що оцінку пренатального розвитку тварин проводять за 10-бальною шкалою за тестовими показниками, причому особливо враховують екстер'єр і фізіологічний стан організму поросят, і при 10-ти балах тестової оцінки екстер'єру і фізіологічного статусу новонароджених поросят судять про високу їх життєздатність.

Корисна модель відноситься до ветеринарної медицини, зокрема до ветеринарної неонатології, клінічної діагностики і терапії тварин.

Головним у патогенетичному лікуванні новонароджених тварин є визначення екстер'єру і фізіологічного статусу їх організму. На сьогодні свинарство має значні економічні збитки внаслідок захворювання поросят в першу добу і тиждень після народження, з частим летальним кінцем. Проте визначення порушення пренатального розвитку організму поросят у ветеринарній медицині практично не проводиться, або виконується вже після патологоанатомічного розтину загинувших поросят, що сприяє значному зниженню рентабельності галузі. [Хвороби поросят // В.І.Левченко, В.П.Заярнюк, І.В.Панченко та ін. - Біла Церква: БДАУ, 1994. - 62 с.; Валиев Р.Ф. Влияние нарушений условий содержания на иммунный статус поросят // Экол. пробл. сел. хоз-ва и произв-ва качеств, продукц. - М., 1999. - С. 31-33; Криштофорова Б.В. Неонатальная морфология в проблеме повышения жизнеспособности продуктивности животных // Вісник Білоцерківського ДАУ.- Біла Церква. - 1998. - Вип. 6. - Ч. 1. - С. 158-161; Соколов В.Г. Особливості морфофункціонального статусу і гематологічних показників поросят новонародженого та молочного періодів // Вісник Білоцерківського ДАУ.- Біла Церква. - 2001. - Вип. 18. - С. 136-141]. Визначення екстер'єру і фізіологічного статусу новонароджених поросят дозволяє у значній мірі підвищувати їх життєздатність, запобігаючи

чи захворюванню, корегуючи технологію годівлі та вирощування, що знижує економічні збитки.

Недоліком відомого способу визначення екстер'єру і фізіологічного статусу організму у ветеринарній медицині є витрата значного часу для визначення організменного статусу новонародженого поросят по тестових показниках.

Корисною моделлю ставиться завдання розробити спосіб визначення екстер'єру і фізіологічного статусу організму новонароджених поросят за певними тестами, з метою профілактики захворювання та підвищення їх життєздатності.

Поставлене корисною моделлю завдання досягається тим, що у способі визначення екстер'єру і фізіологічного статусу організму поросят, що включає визначення індексу відношення висоти в холці до довжини тулуба, живої маси, особливостей прояву рефлексів смоктання і статолокомоторних актів, стану шкіряного покриву, слизових оболонок та показників крові, згідно корисній моделі оцінку пренатального розвитку тварин проводять за тестовими показниками розробленої 10-бальної шкали, причому особливо враховують екстер'єр і фізіологічний стан організму поросят.

Визначення екстер'єру і фізіологічного статусу поросят за тестовими показниками надає можливість виявити особливості їх пренатального росту і розвитку та своєчасно прийняти заходи для підвищення їх життєздатності, попередити захворювання та, за потреби, індивідуалізувати лікувальні заходи. Одним з головних критеріїв оцінки пренатального розвитку поросят є екстер'єр орга-

(19) **UA** (11) **15808** (13) **U**

нізму, що визначається пренатальним розвитком апарату руху який виконує, поряд з біомеханічною функцією, функцію універсального гемоімуноему. Головним тестовим показником при визначенні екстер'єру і фізіологічного статусу організму поросят є індекс відношення висоти в холці до довжини тулуба. Для визначення даного індексу мірною стрічкою вимірюють висоту в холці (від підшовної поверхні ратички) та довжину тулубу (від потилич-

ного гребня до корінця хвоста). Потім довжину тулубу поділяють на висоту в холці і отримують індекс. У добре розвинених поросят індекс досягає 1,40 і більше та складає 5 балів по 10 бальній шкалі (таблиця). Їх тіло зовні по формі наближається до видовженого прямокутника, тоді як у недорозвинених - до прямокутника подібного на квадрат. Співвідношення у цих поросят стає значно менше 1,40.

Таблиця

Тести екстер'єру і фізіологічного статусу організму новонароджених поросят

№ п/п	Тест	Абсолютна величина	Бал	Абсолютна величина	Бал	Абсолютна величина	Бал
1.	Індекс відношення висоти в холці до довжини тулуба	1,40 і більше	5	1,25-1,39	2,5	менше 1,25	1,5
2.	Жива маса (г)	більше 1200	2	800-1200	1	до 800	0,5
3.	Шкіра; слизові оболонки	еластична; світло-рожевого забарвлення	1	знижена еластичність; анемічні	0,5	зібрана у складки; червоні із синюшним відтінком	0
4.	Час прояву рефлексу смктання (хв.)	до 5	1	5-10	0,5	більше 10	0
5.	Час реалізації пози стояння (хв.)	до 30	1	30-60	0,5	більше 60	0
Всього балів		10		5		2	
Додаткові показники							
6.	Кількість гемоглобіну (г/л)	100-130	1	90-100	0,5	50-90	0
7.	Кількість еритроцитів (Т/л)	більше 5,0	1	4,5-5,0	0,5	4,0-4,5	0
8.	Кількість лейкоцитів (Г/л)	більше 10,0	1	8,0-10,0	0,5	6,0-8,0	0
Всього балів		3		1,5		0	

У поросят важливим показником морфофункціонального стану організму є жива маса при народженні. Якщо вона більше 1200г то тестовий показник досягає 2 бали.

Стан шкіряного покриву та слизових оболонок також містить інформативні ознаки щодо фізіологічного статусу організму новонароджених поросят і визначається максимально у 1 бал. Час прояву рефлексу смктання у пренатальне розвинених поросят проявляється через 5 хвилин, а час реалізації пози стояння - протягом 30 хвилин після народження. Кожний показник визначається по 1 балу. У випадках необхідності, коли при оцінці пренатального розвитку організму поросят виходять суперечливі результати, проводять додаткові дослідження показників крові (кількість гемоглобіну, еритроцитів, лейкоцитів) в тестовій системі яких оцінюються по 1 балу за кожний.

Отже екстер'єр і фізіологічний статус поросят визначається у 10 балів. Максимальна кількість балів (9-10) тестової оцінки екстер'єру і фізіологічного статусу новонароджених поросят свідчить, що такі тварини мають високу життєздатність, не хворіють у новонароджений період (15-20 діб після народження), повністю реалізуючи генетичні поте-

нції племінних якостей і продуктивності. Тільки пренатальне розвинених поросят з екстер'єром і фізіологічним статусом у 9-10 балів рекомендується використовувати для відродження поголів'я. Зниження бальної оцінки за тестовими показниками показує, що у пренатальний період відбулося порушення їх росту і розвитку, зумовлюючи, в першу чергу, зміну екстер'єрних показників, що веде до недорозвинення імунокомпетентних структур, особливо червоного кісткового мозку, лімфоїдних утворень, асоційованих із слизовими оболонками трубоподібних органів апарату травлення. Як наслідок, виникає порушення функції органів травлення із клінічними ознаками діареї. При цьому новонароджені поросята, у яких екстер'єр і фізіологічний статус організму відповідає 5-8 балів, піддаються лікуванню і одужують, але потребують корегування умов утримання та годівлі. Вони затримуються у рості і розвитку та визначаються тваринниками як гіпотрофіки. Новонароджені поросята, екстер'єр і фізіологічний статус організму яких за тестовими показниками відповідає 2-5 і, особливо, менше 2 балів, практично не життєздатні і гинуть на першу чи другу добу життя. Тваринники таких поросят просто вибраковують. Можли-

во, такі пренатальне недорозвинені поросята, з перших хвилин після народження потребують особливих умов для їх збереження і подальшого вирощування, що веде до значних економічних затрат.

Наведена таблиця дає можливість визначати екстер'єр і фізіологічний статус поросят в умовах ферми при різній формі власності. Застосування способу визначення екстер'єру і фізіологічного статусу поросят надає можливість визначити їх

пренатальну недорозвиненість і своєчасно прийняти заходи для підвищення життєздатності корегуючи технологію годівлі, вирощування і лікування, цим самим зменшуючи економічні витрати.

Спосіб визначення екстер'єру і фізіологічного статусу новонароджених поросят до цього часу не використовувався у ветеринарній медицині, зокрема у ветеринарній неонатології, клінічній діагностиці та терапії.